

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 14. november 2013
Kontor:
Sagsbeh: Andreas Christensen
Sagsnr.: 2013-304-0155
Dok.: 969183

Forslag
til
Lov om ændring af retsplejelov for Grønland
(Styrket indsats for kredsretterne m.v.)

§ 1

I retsplejelov for Grønland, jf. lov nr. 305 af 30. april 2008, som ændret ved lov nr. 1388 af 23. december 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 16 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Som midlertidig kredsdommer kan derudover beskikkes en fast dommer eller fuldmægtig ved de almindelige danske domstole.«.

2. I § 17, stk. 3, ændres »5« til: »8«.

3. I § 18, stk. 2, ændres »2« til: »5«.

4. I § 20, stk. 3, ændres »stk. 4 og 5« til: »stk. 4-6«.

5. I § 20 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»Stk. 6. Hjælpedommere kan i særlige tilfælde meddeles beskikkelse til at foretage hovedforhandling.«.

Stk. 6-7 bliver herefter stk. 7-8.

6. I § 20, stk. 6, 3. pkt., som bliver stk. 7, 2. pkt., ændres »3« til: »6«.

7. § 55 affattes således:

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

»§ 55. Kredsretterne er 1. instans for kriminalsager, jf. § 54, nr. 2, skiftesager, jf. § 54, nr. 3, sager om umyndiggørelse og værgemål, jf. § 54, nr. 4, faderskabsager, jf. § 54, nr. 5, ægteskabs- og forældremyndighedssager, jf. § 54, nr. 6, notarialforretninger, jf. § 54, nr. 11, og søforklaringer, jf. § 54, nr. 12, i det omfang sagerne ikke ved lov, landstingslov eller landstingsforordning er henlagt til Retten i Grønland som 1. instans.«

8. I § 57 indsættes før stk. 1 som nyt stykke:

»§ 57. Retten i Grønland er 1. instans for civile retssager, jf. § 54, nr. 1, sager om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse, jf. § 54, nr. 7, sager om prøvelse af adoption uden samtykke, jf. § 54, nr. 8, sager om forbud, bevissikring ved krænkelse af immaterialrettigheder, arrest, tvangssalg og prøvelse af fogedforretninger, jf. § 54, nr. 9, registreringsvirksomhed (tinglysning), jf. § 54, nr. 10, udmeldelse af syns- og skønsmand uden for retsplejen, for så vidt den ikke kan foretages af rigsombudsmanden, jf. § 54, nr. 13, optagelse af beviser, som ikke sker til brug for en verserende sag, jf. § 54, nr. 14, og andre sager, som i medfør af lovgivningen er henlagt til domstolene, jf. § 54, nr. 15.

Stk. 1-2 bliver herefter stk. 2-3.

9. I § 57, *stk. 1*, som bliver stk. 2, indsættes efter »behandler«: »derudover«.

10. *Kapitel 22* ophæves

11. I § 292, *stk. 3*, ændres »kredsretten på det sted, hvor den pågældende opholder sig« til: »Retten i Grønland«.

12. I § 293, *stk.2*, og § 296, *stk. 2 og 3*, ændres »Kredsdommeren« til: »Retten«.

13. I § 295, *stk. 3, 2. pkt.*, og § 297, *1. pkt.*, ændres »kredsdommeren« til: »retten«.

14. I § 747, *stk. 1*, ændres »hidtil« til: »tidligere«, og »2016« ændres til: »2018«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2014.

Stk. 2. Lovens § 1, nr. 7-13, finder anvendelse på sager, som indbringes for domstolene efter ikrafttrædelsen, og på alle sager, som er indbragt for kredsretterne inden ikrafttrædelsen, men som ved ikrafttrædelsen ikke har været undergivet realitetsbehandling ved kredsretterne.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning
2. Gældende ret
  - 2.1. Den grønlandske retskredsstruktur
    - 2.1.1. Reformen af det grønlandske retsvæsen i 2010
    - 2.1.2. Kommunalreformen fra 2009
    - 2.1.3. Retskredsændringen fra 2013
  - 2.2. Kredsretterne
    - 2.2.1. Kredsdommerordningen
    - 2.2.2. Midlertidig beskikkelse som kredsdommer eller hjælpedommer
    - 2.2.3. Særligt om behandlingen af visse inkassosager
3. Sagsbehandlingskapaciteten ved kredsretterne
  - 3.1. Rådet for Grønlands Retsvæsens overvejelser
  - 3.2. Midler til oprettelse af en task force
4. Justitsministeriets overvejelser
  - 4.1. Udnævnelse af personer med juridisk bachelor-eksamen som kredsdommer
  - 4.2. Overførelse af en række civile sager fra kredsretterne til Retten i Grønland
  - 4.3. Øget mulighed for midlertidig beskikkelse af tidligere kredsdommere mv.
  - 4.4. Udvidelse af mulighederne for at anvende hjælpedommere
  - 4.5. Mulighed for midlertidig beskikkelse af danske domstolsjurister
  - 4.6. Afskaffelse af inkassoprocessen
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.
7. Administrative konsekvenser for borgerne
8. Miljømæssige konsekvenser
9. Forholdet til EU-retten
10. Hørte myndigheder mv.
11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Det har gennem længere tid været meget vanskeligt at rekruttere faste, uddannede kredsdommere til de grønlandske kredsretter, idet kredsen af potentielle kredsdommere er meget lille og har en ugunstig profil. Rekrutte-

ringsproblemerne har bl.a. medvirket til, at der i dag ligger et meget stort antal verserende sager ved kredsretterne (sagsbunkerne), som afventer domstolsbehandling.

Med virkning fra den 1. januar 2013 er antallet af retskredse i Grønland blevet reduceret fra 18 til 4, hvilket har til formål at skabe bedre rammer for at kunne rekruttere velkvalificerede, fuldtidsansatte kredsdommere og for at skabe fagligt udviklende miljøer med høj kvalitet i sagsbehandlingen og acceptable sagsbehandlingstider.

Det er imidlertid Justitsministeriets opfattelse, at der herudover er behov for at tage en række initiativer med henblik på at afhjælpe rekrutteringsproblemerne hos kredsretterne og få afviklet det meget store antal verserende sager, der i dag ligger hos kredsretterne (sagsbunkerne).

Det må endvidere lægges til grund, at kredsdommerne reelt ikke har tid til at behandle ret mange andre civile sager end familieretlige sager, og at kredsdommerne generelt ikke har forudsætningerne for at kunne afgøre civile tvister på de mangeartede lovgivningsområder, som civilretten dækker over, på et ønskeligt kvalitetsniveau.

Lovforslaget har til formål at gennemføre en række ændringer af retsplejeloven for Grønland med henblik på at nedbringe mængden af ophobede sager ved kredsretterne og sikre, at sager ved retterne i Grønland på længere sigt kan behandles inden for rimelige sagsbehandlingstider og med den fornødne kvalitet.

De ændringer, som foreslås gennemført, drejer sig overordnet om

- 1) obligatorisk værneting ved Retten i Grønland for alle civile sager, bortset fra navnlig familieretlige sager, faderskabssager og skiftesager,
- 2) øget mulighed for midlertidig beskikkelse af kredsdommere, herunder indførelse af mulighed for midlertidig beskikkelse af danske domstolsjurister, og
- 3) udvidelse af mulighederne for at anvende hjælpedommere.

Der er tale om initiativer, som er alle blevet anbefalet af et flertal i Rådet for Grønlands Retsvæsen.

2. Gældende ret

2.1. Den grønlandske retskredsstruktur

2.1.1. Reformen af det grønlandske retsvæsen i 2010

Folketinget vedtog i foråret 2008 en række lovforslag, der havde til formål at gennemføre en omfattende reform af det grønlandske retsvæsen, herunder en ny retsplejelov for Grønland (lov nr. 305 af 30. april 2008), som trådte i kraft den 1. januar 2010.

Reformen byggede i det væsentlige på anbefalingerne fra Den Grønlandske Retsvæsenkommission i betænkning nr. 1442/2004 om det grønlandske retsvæsen.

Baggrunden for nedsættelsen af kommissionen var navnlig, at det grønlandske samfund siden tilblivelsen af det hidtidige lovgrundlag for retsvæsenet havde gennemgået en markant udvikling. Samfundsforholdene var blevet mere komplicerede bl.a. i takt med, at befolkningen i stigende grad var blevet koncentreret i byerne, og at der havde været en intensiv udvikling af erhvervslivet. Bl.a. disse sociale forandringer førte til, at forudsætningerne for den hidtidige indretning af det grønlandske retsvæsen havde ændret sig væsentligt.

Reformen sigtede således mod at gøre den grønlandske retsplejeordning mere tidssvarende og i stand til at imødekomme kravene fra det moderne grønlandske samfund. Den nye retsplejeordning blev udformet med udgangspunkt i reglerne i den danske retsplejelov, dog således at der i væsentlig grad blev taget hensyn til de særlige grønlandske forhold.

Begrundelsen for, at Grønland i sin tid fik sin egen retsplejelov, var et ønske om at få et system, der passede til et særdeles stort geografisk område med en lille og meget spredt befolkning. Ønsket var også, at alle borgere, danske som grønlandske, skulle ligestilles, og at alle skulle kunne forstå retshandlingerne sprogligt og indholdsmæssigt. Der blev derfor i alle de daværende kommuner oprettet en kredsret, hvor afgørelserne skulle træffes af personer, der tilhørte lokalsamfundet, dvs. af lægfolk.

I forbindelse med reformen blev den hidtidige retskredsstruktur i Grønland bibeholdt, således at den oprindelige opdeling i 18 retskredse fastlagt med udgangspunkt i de grønlandske kommunegrænser blev videreført.

2.1.2. Kommunalreformen fra 2009

Med landstingslov nr. 15 af 5. december 2008 om Grønlands inddeling i landsdele og kommuner blev de hidtidige 18 kommuner i Grønland sammenlagt til 4 nye storkommuner. Kommunesammenlægningen trådte i kraft den 1. januar 2009.

2.1.3. Retskredsændringen fra 2013

I forbindelse med høringen over lovforslaget bag reformen af det grønlandske retsvæsen i 2010 oplyste Grønlands hjemmestyre (nu selvstyre) på baggrund af udtalelser fra landsdommeren i Grønland, Kredsdommerforeningen og Politimesteren i Grønland, at disse myndigheder fandt, at en form for regionalisering af retskredsene ville være hensigtsmæssig.

Justitsministeriet tilkendegav på den baggrund, at ministeriet ville anmode Rådet for Grønlands Retsvæsen (etableret som led i reformen, jf. § 742 i den grønlandske retsplejelov) om som sin første opgave at overveje, om der i lyset af de modsatrettede hensyn, der gør sig gældende, var anledning til at gennemføre en yderligere regionalisering, som ville indebære færre retskredse. Der henvises til pkt. 5.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 34 (Folketingsåret 2007-08 (2. samling)).

Rådet for Grønlands Retsvæsen fandt det efter en samlet vurdering rigtigst, at man som opfølgning på den grønlandske kommunalreform med etablering af 4 nye storkommuner tog skridtet fuldt ud og gennemførte en regionalisering også af de grønlandske kredsretter. Rådet fandt således, at der burde tages skridt til at ændre den grønlandske retsplejelov med henblik på etablering af 4 nye kredsretter svarende til de 4 grønlandske storkommuner.

Ved lov nr. 1388 af 23. december 2012 om ændring af retsplejelov for Grønland (Ændring af retskredsene i Grønland m.v.) blev de tidligere 18 retskredse i Grønland herefter erstattet af 4 nye kredse, som er fastlagt med udgangspunkt i den nuværende kommuneinddeling i Grønland.

Baggrunden for ændringen var, at en reduktion af antallet af retskredse fra 18 til 4 fandtes at ville indebære en faglig og kompetencemæssig styrkelse af kredsretterne og kredsdommerne, idet der ved at samle kredsdommerne i storkredse kunne skabes grundlag for at etablere et stærkt, inspirerende og udviklende fagligt miljø blandt kredsdommerne. Retskredsreformen indebærer således, at kredsdommerne i stedet for at sidde hver for sig i de

enkelte grønlandske byer kan sidde samlet med mulighed for at udveksle og indsamle viden og erfaring fra hinanden.

Hensigten med regionaliseringen af retskredsene var således bl.a. at gøre det lettere at rekruttere velkvalificerede, fuldtidsansatte kredsdommere og skabe høj kvalitet i sagsbehandlingen samt acceptable sagsbehandlingstider.

Den nærmere fastlæggelse af de grønlandske retskredse fremgår af bekendtgørelse nr. 1428 af 23. december 2012 om Grønlands inddeling i retskredse.

2.2. Kredsretterne

2.2.1. Kredsdommerordningen

2.2.1.1. Efter § 1 i retsplejelov for Grønland er de almindelige domstole kredsretterne, Retten i Grønland, Grønlands Landsret og Højesteret.

Domstolenes opgaver og kompetence er ifølge lovens § 54 at behandle

- 1) civile retssager,
- 2) kriminalsager,
- 3) skiftesager,
- 4) sager om umyndiggørelse og lavværgemål,
- 5) faderskabssager,
- 6) ægteskabs- og forældremyndighedssager,
- 7) sager om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse,
- 8) sager om prøvelse af beslutning om adoption uden samtykke,
- 9) sager om forbud, bevissikring ved krænkelse af immaterialrettigheder, arrest, tvangssalg og prøvelse af fagedforretninger,
- 10) registreringsvirksomhed (tinglysning),
- 11) notarialforretninger,
- 12) søforklaringer,
- 13) udmeldelse af syns- og skønsmænd uden for retsplejen, for så vidt den ikke kan foretages af rigsombudsmanden,
- 14) optagelse af beviser, som ikke sker til brug for en verserende retssag, og
- 15) andre sager, som i medfør af lovgivningen er henlagt til domstolene.

Kredsretterne er første instans for alle sager, der ikke ved lov, landstingslov eller landstingsforordning er henlagt til Retten i Grønland som første instans, jf. § 55 i retsplejelov for Grønland.

Retten i Grønland behandler de sager, som ved lov, landstingslov eller landstingsforordning er henlagt til denne domstol som første instans, jf. lovens § 57, stk. 1. Ifølge § 57, stk. 2, behandler Retten i Grønland endvidere de sager, som i medfør af § 56 i retsplejelov for Grønland er henvist fra kredsretterne. Ifølge § 56 skal kredsdommeren henvise en sag til behandling ved Retten i Grønland, hvis 1) sagen angår særlig vanskelige faktiske eller retlige spørgsmål, 2) sagen er af principiel karakter, eller 3) sagen har særlig indgribende betydning for en part (gælder dog ikke for kriminalsager).

Det fremgår af § 202 i retsplejelov for Grønland, at parterne i civile sager kan aftale, at en retssag, som hører under Retten i Grønland, skal behandles af kredsretten. Kredsretten kan dog uanset sådan en aftale henvise sagen til Retten i Grønland efter lovens § 56.

Retten i Grønland har i medfør af § 6, stk. 1, i retsplejelov for Grønland hovedtingsted i Nuuk. Retten kan dog i nødvendigt omfang sættes også på kredsretternes tingsteder. Retten i Grønland kan efter § 6, stk. 2, beslutte at sætte retten uden for de sædvanlige tingsteder.

Grønlands Landsret behandler de sager, der er afgjort af en kredsret eller af Retten i Grønland som første instans og kan indbringes for landsretten som anden instans efter reglerne i retsplejelov for Grønland. Ligesom Retten i Grønland har Grønlands Landsret hovedtingsted i Nuuk, men også landsretten kan i nødvendigt omfang sættes på kredsretternes tingsteder, jf. § 8, stk. 1, i retsplejelov for Grønland. Endvidere kan også Grønlands Landsret beslutte at sætte retten uden for de sædvanlige tingsteder, hvilket følger af § 8, stk. 2, jf. § 6, stk. 2.

Højesteret behandler sager, der er afgjort af Grønlands Landsret som anden instans og med Procesbevillingsnævnets tilladelse kan indbringes for Højesteret som tredje instans efter reglerne i retsplejelov for Grønland.

2.2.1.2. Hver kredsret består af en eller flere kredsdommere. Samme person kan udnævnes som kredsdommer for flere kredsretter ad gangen. Ved afgørelsen heraf skal der ud over sagsantallet lægges betydelig vægt på, om kredsens egenart og de trafikale forhold gør en sådan ordning forsvarlig.

Både dommeren ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret samt fuldmægtige ved de to domstole skal have bestået juridisk kandidateksamen. Et tilsvarende krav gælder ikke for kredsdommerne, og den grønlandske retsplejeordning har siden indførelsen været kendetegnet ved, at kredsretterne er rene lægmandsdomstole.

2.2.1.3. Forud for reformen af det grønlandske retsvæsen i 2010 blev hvervet som kredsdommer varetaget som deltidsbeskæftigelse og uden krav om særlige uddannelsesmæssige kvalifikationer.

For at sikre den væsentlige faglige styrkelse af kredsretterne, som der fandtes at være behov for, blev der imidlertid med reformen indført regler om, at kredsdommerne skal gennemgå en særlig kredsdommeruddannelse, og at de herefter skal ansættes i faste stillinger.

I overensstemmelse hermed følger det af § 12, stk. 2, i retsplejeloven for Grønland, at endelig udnævnelse som kredsdommer først kan ske, når vedkommende efter ansættelse som kandidat til en kredsdommerstilling har gennemgået en særlig kredsdommeruddannelse.

Uddannelseskravet kan i særlige tilfælde fraviges, jf. stk. 3.

Kredsdommerne skal være uberygtede og opfylde betingelserne for valgret til kommunalbestyrelsen, jf. lovens § 12, stk. 1. Ved ansættelse af kandidater til kredsdommerstillinger og ved udnævnelse af kredsdommere skal der ud over personlige og faglige kvalifikationer lægges vægt på, om den pågældende har kendskab til de lokale forhold i retskredsen, jf. § 12, stk. 4.

Som eksempel på tilfælde, hvor der kan være grundlag for at fritage en person helt eller delvis fra kravet om uddannelse, er i forarbejderne til § 12 nævnt, at den pågældende har bestået juridisk embedseksamen. Det nævnes samtidig, at det i praksis formentlig vil følge af kravet om lokalkendskab i stk. 4, at det som udgangspunkt alene kommer på tale at udnævne en grønlandsksproget jurist som kredsdommer.

Der henvises herved til bemærkningerne til § 12 i lovforslag nr. L 34 (Folketingsåret 2007-08 (2. samling)).

2.2.2. Midlertidig beskikkelse som kredsdommer eller hjælpedommer

2.2.2.1. Forud for reformen indebar kredsdommerordningen, at hvervet som kredsdommer var et borgerligt ombud, og de fleste kredsdommere havde et andet arbejde ved siden af.

Som anført ovenfor under pkt. 2.2.1.3 indebar reformen bl.a., at kredsdommere nu skal gennemgå en særlig kredsdommeruddannelse og herefter ansættes i faste stillinger.

Der forventedes dog ved gennemførelsen af reformen, at der ville forløbe noget tid efter reformens ikrafttræden den 1. januar 2010, før der var et tilstrækkeligt antal uddannede kredsdommere til, at samtlige faste kredsdommerstillinger kunne besættes. Derfor fandtes det nødvendigt at lade hidtidige kredsdommere, der ikke ønskede ansættelse i en fast stilling, fortsætte deres kredsdommergerning i en overgangsperiode.

På den baggrund findes der i § 747 i retsplejeloven for Grønland en overgangsbestemmelse om midlertidig beskikkelse af personer, som forud for den 1. januar 2010 virkede som kredsdommere, og som i øvrigt er uberygtede og opfylder betingelserne for valgret til kommunalbestyrelsen.

I sin oprindelige form indebar bestemmelsen, at personer, som forud for ikrafttrædelsen af den nye retsplejelov for Grønland den 1. januar 2010 havde virket som kredsdommere, kunne beskikkes som midlertidige kredsdommere i indtil 3 år fra ikrafttrædelsesdatoen.

Samtidig med retskredsændringen i 2013 blev overgangsordningen forlænget, således at den nu løber til den 1. januar 2016. Bestemmelsen giver fortsat kun mulighed for midlertidig beskikkelse af personer, der virkede som kredsdommere op til overgangsordningens ikrafttræden den 1. januar 2010.

Baggrunden for forlængelsen var, at det har vist sig meget vanskeligt at rekruttere faste kredsdommere, som har gennemgået den særlige kredsdommeruddannelse. Herom henvises nærmere til pkt. 3 nedenfor.

2.2.2.2. Ud over denne særlige overgangsordning findes der i retsplejeloven for Grønland også en række almindelige bestemmelser om beskikkelse af midlertidige kredsdommere.

Udnævnte kredsdommere og fuldmægtige ved Retten i Grønland kan således i medfør af lovens § 16, stk. 2, beskikkes som midlertidige kredsdommere, ligesom en kandidat til en kredsdommerstilling kan beskikkes som midlertidig kredsdommer, når den pågældende har gennemgået en grundlæggende del af kredsdommeruddannelsen, eller når vedkommende er blevet fritaget for kredsdommeruddannelsen, jf. § 16, stk. 3.

Midlertidig beskikkelse som kredsdommer kan i medfør af § 17, stk. 1, meddeles, når det er nødvendigt ved ledighed i en stilling eller ved en fast kredsdommers forfald. Den midlertidige beskikkelse bortfalder, når den ledige stilling besættes, eller forfaldsgrunden ophører med at bestå, jf. § 17, stk. 4, og en stilling som kredsdommer kan i intet tilfælde holdes midlertidigt besat i mere end 5 år, jf. § 17, stk. 3.

Herudover kan der meddeles beskikkelse som yderligere kredsdommer ved en kredsret, når kredsrettens forhold tilsiger det, eller når uddannelsesmæssige hensyn taler for det, jf. § 18, stk. 1. Denne bestemmelse giver således bl.a. mulighed for midlertidigt at beskikke yderligere en kredsdommer, hvis arbejdsmængden ved en kredsret tilsiger det. Midlertidig beskikkelse som yderligere kredsdommer kan i intet tilfælde meddeles ud over et tidsrum af 2 år, jf. § 18, stk. 2.

Herudover findes der også i lovens § 20 en bestemmelse om midlertidig beskikkelse som hjælpedommer. Det følger af denne bestemmelse, at der kan ske midlertidig beskikkelse som hjælpedommer, når det er nødvendigt ved ledighed i en stilling eller ved en kredsdommers forfald, og det ikke har været muligt at beskikke en midlertidig kredsdommer.

Mens der for både udnævnte og midlertidige kredsdommere gælder et uddannelseskrav (som der dog kan dispenseres fra), gælder der for hjælpedommerne ingen uddannelseskrav.

Muligheden for at beskikke hjælpedommere hænger sammen med de uddannelseskrav, som gælder for kredsdommerne. Det følger således af forarbejderne til § 20, at det på grund af uddannelseskravene kan frygtes, at kredsdommerstillinger i visse perioder kan være ubesatte, og for at sikre, at visse mindre sager eller hastende sager i sådanne tilfælde alligevel kan blive behandlet, giver bestemmelsen hjemmel til at beskikke hjælpedommere.

Det fremgår af forarbejderne, at en meget væsentlig personlig og faglig kvalifikation for en hjælpedommer består i, at den pågældende både forstår, taler og skriver grønlandsk og dansk. Det er endvidere forudsat, at der herudover vil blive lagt vægt på et eventuelt forudgående kendskab til retssystemet, eksempelvis som følge af tidligere funktion som kredsdommer, domsmand eller retssekretær.

Der henvises i den forbindelse til bemærkningerne til § 20 i lovforslag nr. L 34 (Folketingsåret 2007-08 (2. samling)).

§ 20, stk. 4 og 5, i retsplejelov for Grønland indeholder en nærmere opregning af de sager, som en hjælpedommer navnlig kan beskikkes til at behandle. Kendetegnende for de pågældende sagstyper er, at der er tale om mindre, ukomplicerede sager eller sager af hastende karakter.

Ifølge § 20, stk. 4, kan hjælpedommere navnlig meddeles beskikkelse til at behandle faderskabssager, skiftesager og notarialforretninger.

Hjælpedommere, der har gennemgået et undervisningsmodul om kriminalprocessuelle tvangsindgreb under kredsdommeruddannelsen, kan endvidere ifølge § 20, stk. 5, meddeles beskikkelse til bl.a. at behandle

- spørgsmål om beskikkelse af en forsvarer, udenretlig rådgiver eller stedlig medhjælper,
- spørgsmål om beskikkelse af en bisidder til forurettede,
- spørgsmål om tilbageholdelse,
- spørgsmål om tvangsindgreb i meddelelshemmeligheden, observation, legemsindgreb og ransagning, og
- spørgsmål om andre tvangsindgreb under efterforskning.

Beskikkelse som hjælpedommer ved den samme kredsret kan ifølge § 20, stk. 6, højst ske for 3 år i alt.

2.2.3. Særligt om behandlingen af visse inkassosager

Afsnit VIII i retsplejelov for Grønland indeholder bestemmelser om tvangsfuldbyrdelse.

Herunder følger det af lovens § 597, stk. 1, at opgaven med at fuldbyrde civile pengekrav i en lang række tilfælde påhviler kredsretterne. Det gælder bl.a. tvangsfuldbyrdelse, som sker på grundlag af domme afsagt af domstolene i Grønland, jf. § 598, stk. 1, nr. 1, i retsplejeloven for Grønland.

I lovens kapitel 22 om behandling af inkassosager findes bestemmelser om en særligt smidig behandling af retssager om pengekrav, hvor sagsøger med henblik på tvangsfuldbyrdelse i stævningen angiver, at det ikke forventes, at sagsøgte har indsigelser mod kravet eller vil gøre modkrav gældende.

Denne særlige inkassoproses omfatter således alle ikke-tvistige sager om inddrivelse af pengekrav, hvor kreditor ønsker tvangsfuldbyrdelse i umiddelbart forlængelse af domsafsigelsen. Disse sager omfatter altså både en civil retssag og i umiddelbar forlængelse af domsafsigelsen en fuldbyrdelse af dommen som beskrevet nedenfor.

Det følger af § 264 i retsplejeloven for Grønland, at sådanne sager anlægges ved indlevering af stævning til en kredsret, hvor sagsøgte har værneting.

Efter lovens § 265, stk. 1, forkyndes stævningen for sagsøgte. Samtidig med forkyndelsen skal der udleveres en svarskriftblanket og en vejledning om, hvad sagsøgte inden for en angiven frist skal foretage sig for at varetage sine interesser i sagen.

Ved forkyndelsen tilsiges sagsøgte til at møde, i almindelighed personligt, i fogedretten (medmindre fogedforretning skal afvises efter den såkaldte ”fredningsregel”), og det pålægges sagsøgte at indlevere et svarskrift inden en af retten fastsat frist, jf. § 265, stk. 2.

Hvis sagsøgte ikke inden fristens udløb indleverer svarskrift til retten, afsiger kredsretten i medfør af § 266, stk. 1, 1. pkt., udeblivelsesdom i overensstemmelse med sagsøgerens påstand, i det omfang denne findes begrundet ved det, der er anført i stævningen. Skønnes sagsøgte ude af stand til på fyldestgørende måde at formulere sig skriftligt i sagen, indkaldes sagsøgte til et mundtligt forberedende møde, jf. § 266, stk. 1, 2. pkt.

Hvis kredsretten afsiger udeblivelsesdom, sender retten en udskrift af dommen til parterne. Det samme gælder, hvis retten afsiger erkendelsesdom på et forberedende møde som nævnt i § 266, stk. 1, 2. pkt.

Sagsøgers krav kan herefter tvangsfuldbyrdes uden særskilt anmodning herom, og dommen kan fuldbyrdes straks, medmindre andet er bestemt i dommen. Dette følger af § 266, stk. 2.

Hvis kredsretten ikke afsiger udeblivelsesdom eller erkendelsesdom, sker den videre behandling af sagen ved retten efter de almindelige regler om behandling af civile sager, jf. § 266, stk. 3.

En stævning, som fører til dom efter den ovenfor beskrevne inkassoprosedure, sidestilles i medfør af § 267 med en anmodning om tvangsfuldbyrdelse ved fastlæggelse af rækkefølgen mellem flere udlæg.

Hvor ikke andet følger af reglerne om inkassoprocessen i kapitel 22, anvendes de almindelige reglerne om behandling af civile sager, herunder om tvangsfuldbyrdelse, jf. § 263, 2. pkt. Kapitel 22 indeholder således en udtømmende regulering af inkassoprocessen, men i det omfang der ikke i disse bestemmelser er fastsat særlige regler, finder de almindelige civilprocessuelle og fagedprocessuelle regler i retsplejeloven for Grønland anvendelse.

3. Sagsbehandlingskapaciteten ved kredsretterne

3.1. Rådet for Grønlands Retsvæsens overvejelser

Som det fremgår ovenfor under pkt. 2.1.3, blev retskredsstrukturen i Grønland ændret med virkning fra den 1. januar 2013, således at de tidligere 18 retskredse blev erstattet af 4 nye retskredse, som er fastlagt med udgangspunkt i de nuværende grønlandske kommunegrænser.

I et høringssvar vedrørende lovforslaget bag retskredsændringen anførte Grønlands Landsret og Retten i Grønland bl.a., at der er betydelige vanskeligheder med at kunne rekruttere det nødvendige antal faste kredsdommere, der har gennemgået den særlige kredsdommeruddannelse, idet kredsen af potentielle kredsdommere er meget lille og har en ugunstig profil.

På baggrund af høringssvaret anmodede Justitsministeriet herefter Rådet for Grønlands Retsvæsen om, at det i lyset af erfaringerne med den nye retskredsstruktur overvejedes, om de nævnte rekrutteringsproblemer efter rådets opfattelse måtte give anledning til yderligere initiativer, og hvilke initiativer der i givet fald kunne peges på.

Rådet for Grønlands Retsvæsen har på den baggrund overvejet spørgsmålet nærmere. Rådet har i den forbindelse tilkendegivet, at problemerne ved kredsretterne i Grønland kan opdeles i to led:

- a) problemer med løbende behandling af sagerne, som de modtages,
- b) problemer med bekæmpelse af sagsbunker.

Det fremgår, at der ligger et meget stort antal verserende sager ved kredsretterne, og at kredsdommerne reelt ikke har tid til at behandle ret mange andre civile sager end familieretlige sager, ligesom kredsdommerne ikke har forudsætningerne for at kunne afgøre civile tvister på de mangeartede lovgivningsområder, som civilretten dækker over, på et ønskeligt kvalitetsniveau.

Rådet har på den baggrund fremsat en række anbefalinger, som vil kunne medvirke til på kortere eller længere sigt at stabilisere og nedbringe sagsbunker og sagsbehandlingstider ved kredsretterne.

Herunder har rådet anbefalet, at det sikres, at personer med juridisk bachelor-eksamen gennem en dispensation fra uddannelseskrauet i § 12, stk. 2, i retsplejeloven for Grønland kan udnævnes som kredsdommer, forudsat at den pågældende i øvrigt opfylder betingelserne herfor (pkt. 4.1 nedenfor).

Herudover har rådet fremsat anbefalinger om gennemførelsen af fire tiltag, som kræver ændringer af retsplejeloven for Grønland. Det drejer sig om

- 1) obligatorisk værneting ved Retten i Grønland for alle civile sager, bortset fra navnlig familieretlige sager, faderskabssager og skiftesager (pkt. 4.2 nedenfor),
- 2) øget mulighed for midlertidig beskikkelse af tidligere kredsdommere mv. (pkt. 4.3 nedenfor),
- 3) udvidelse af mulighederne for at anvende hjælpedommere (pkt. 4.4 nedenfor) og
- 4) oprettelse af en task force bestående af bl.a. danske domstolsjurister, der skal bistå med at nedbringe sagsbunkerne ved kredsretterne (pkt. 3.2 og 4.5 nedenfor).

3.2. Midler til oprettelse af en task force

I november 2013 blev det i overensstemmelse med anbefaling nr. 4 besluttet at afsætte 20 mio. kr. til oprettelse af en task force bestående af bl.a. danske domstolsjurister med henblik på at nedbringe mængden af civile sager og kriminalsager ved kredsretterne i Grønland til et niveau, hvor sagerne kan behandles inden for en rimelig frist.

Det findes således nødvendigt at yde kredsretterne bistand i form af bl.a. hjælp fra medarbejdere og domstolsjurister fra de danske byretter, og dette vil kunne ske ved oprettelsen af en task force, der sendes til Grønland for i intensive forløb målrettet at behandle på forhånd udvalgte sager, der egner sig til behandling af danske jurister uden forudgående kendskab til lokale forhold og til det grønlandske sprog.

Der er afsat 5 mio. kr. i 2014, 8 mio. kr. i 2015 og 7 mio. kr. i 2016 til denne ekstraordinære indsats.

En forudsætning for oprettelsen af den pågældende task force er, at danske domstolsjurister i henhold til retsplejeloven for Grønland kan beskikkes som midlertidige kredsdommere (pkt. 4.5 nedenfor).

4. Justitsministeriets overvejelser

Som det fremgår ovenfor under pkt. 3, er der et påtrængende behov for at stabilisere og nedbringe sagsbunker og sagsbehandlingstider ved kredsretterne i Grønland.

Justitsministeriet finder det nødvendigt, at der nu iværksættes en række effektive tiltag med henblik på at nedbringe mængden af ophobede sager ved kredsretterne og med henblik på at sikre, at sager ved retterne i Grønland på længere sigt kan behandles inden for rimelige sagsbehandlingstider og med den fornødne kvalitet.

Justitsministeriet kan på den baggrund tilslutte sig anbefalingerne fra Rådet for Grønlands Retsvæsen. Med lovforslaget lægges således op til at foretage de ændringer af retsplejeloven for Grønland, som er nødvendige for, at rådets anbefalinger kan gennemføres.

I den forbindelse lægges der med forslaget op til at skabe den fornødne hjemmel i retsplejeloven for Grønland til, at danske domstolsjurister kan beskikkes som midlertidige kredsdommere ved de grønlandske kredsretter.

4.1. Udnævnelse af personer med juridisk bachelor-eksamen som kredsdommere

Dommeren ved Retten i Grønland har oplyst, at der i det grønlandske samfund i vid udstrækning er praksis for at ansætte bachelorer og ikke (kun) kandidater i fuldmægtigstillinger.

Det er endvidere Justitsministeriets opfattelse, at en juridisk bachelor-eksamen efter omstændighederne vil kunne træde i stedet for den særlige kredsdommeruddannelse.

Endelig udnævnelse som kredsdommer kan som udgangspunkt først ske, når vedkommende efter ansættelse som kandidat til en kredsdommerstilling har gennemgået en særlig kredsdommeruddannelse, jf. pkt. 2.2.1.3.

Kravet om den særlige kredsdommeruddannelse kan dog i særlige tilfælde fraviges, eksempelvis hvis den pågældende har bestået juridisk embedseksamen.

Der er ikke efter § 12, stk. 2, i retsplejeloven for Grønland eller i forarbejderne hertil noget til hinder for, at en person med en juridisk bachelor-eksamen gennem en dispensation fra uddannelseskravet udnævnes som kredsdommer. Det afgørende er således, om den pågældende gennem sin uddannelse må antages at have opnået juridiske kvalifikationer, som svarer til uddannelseskravet for en kredsdommer.

Det forudsættes herefter med forslaget, at en person med en juridisk bachelor-eksamen efter en konkret vurdering vil kunne udnævnes som kredsdommer, hvis den pågældende er blevet fritaget for kredsdommeruddannelseskravet, og vedkommende i øvrigt opfylder betingelserne for at blive udnævnt som kredsdommer.

Kravet om, at der ved udnævnelse af kredsdommere bl.a. skal lægges vægt på, om den pågældende har kendskab til de lokale forhold i retskredsen, vil formentlig føre til, at alene grønlandsksprogede personer vil kunne komme i betragtning som kredsdommer med en bachelor i jura.

4.2. Overførelse af en række civile sager fra kredsretterne til Retten i Grønland

Som anført ovenfor finder Justitsministeriet det nødvendigt at sikre, at mængden af ophobede sager ved kredsretterne nedbringes, og at sager ved retterne i Grønland på længere sigt kan behandles inden for rimelige sagsbehandlingstider og med den fornødne kvalitet.

Det foreslås på den baggrund, at en række af domstolenes opgaver og kompetencer, jf. § 54 i retsplejelov for Grønland, som i dag henhører under kredsretterne i 1. instans, fremover vil skulle varetages af Retten i Grønland i 1. instans.

De sager, som foreslås bibeholdt ved kredsretterne, er

- kriminalsager, jf. § 54, nr. 2,
- skiftesager, jf. § 54, nr. 3,
- sager om umyndiggørelse og værgemål, jf. § 54, nr. 4,
- faderskabssager, jf. § 54, nr. 5,
- ægteskabs- og forældremyndighedssager, jf. § 54, nr. 6,
- notarialforretninger, jf. § 54, nr. 11,
- søforklaringer, jf. § 54, nr. 12.

De sager, som foreslås overført fra kredsretterne til Retten i Grønland, er

- civile retssager, jf. § 54, nr. 1,
- sager om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse, jf. § 54, nr. 7,
- sager om prøvelse af adoption uden samtykke, jf. § 54, nr. 8,
- sager om forbud, bevissikring ved krænkelser af immaterialrettigheder, arrest, tvangssalg og prøvelse af fogedforretninger, jf. § 54, nr. 9,
- registreringsvirksomhed (tinglysning), jf. § 54, nr. 10,
- udmeldelse af syns- og skønsmand uden for retsplejen, for så vidt den ikke kan foretages af rigsombudsmanden, jf. § 54, nr. 13,
- optagelse af beviser, som ikke sker til brug for en verserende sag, jf. § 54, nr. 14, og
- andre sager, som i medfør af lovgivningen er henlagt til domstolene, jf. § 54, nr. 15.

Forslaget er udtryk for en afvejning mellem flere modsatrettede hensyn.

Den grønlandske retsplejeordning har traditionelt været kendetegnet ved et nærhedsprincip, som sikrer, at borgerne i Grønland så vidt muligt har en let og tilgængelig adgang til domstolene. De særlige geografiske forhold indebærer, at nærhedsprincippet får en særlig betydning med henblik på at søge at undgå, at borgerne skal rejse uforholdsmæssigt langt for at få adgang til domstolene. Samtidig er det med de store afstande mv. ikke muligt fuldt ud at gennemføre et nærhedsprincip overalt i Grønland.

Justitsministeriet finder, at nærhedsprincippet i videst mulige omfang bør opretholdes med henblik på fortsat at sikre borgerne en let adgang til domstolene. Samtidig oplever retsvæsenet i Grønland med den nuværende ordning betydelige rekrutterings- og fastholdelsesproblemer, når det gælder personalet i kredsretterne, herunder kredsdommerne. Hertil kommer, at det grønlandske samfund har været igennem og fortsat står midt i en rivende udvikling, som har nødvendiggjort en mere omfattende og kompliceret lovgivning, hvilket selvsagt stiller større krav til det grønlandske retsvæsen for fortsat at sikre borgerne en hurtig og kompetent domstolsbehandling på et højt fagligt niveau.

Som anført ovenfor under pkt. 3.1 har Rådet for Grønlands Retsvæsen oplyst, at der ligger et meget stort antal verserende, ubehandlede sager ved kredsretterne, og at kredsdommerne reelt ikke har tid til at behandle ret mange andre civile sager end familieretlige sager, ligesom kredsdommerne

ikke har forudsætningerne for at kunne afgøre civile tvister på de mangede lovgivningsområder, som civilretten dækker over, på et ønskeligt kvalitetsniveau.

Efter en samlet afvejning kan Justitsministeriet herefter tilslutte sig anbefalingen fra Rådet for Grønlands Retsvæsenes flertal om, at alle civile sager, bortset fra navnlig familieretlige sager, faderskabssager og skiftesager, fremover behandles af Retten i Grønland i 1. instans.

Forslaget indebærer ikke alene, at fremtidige sager vil skulle anlægges ved Retten i Grønland. Det indebærer også, at de verserende, ubehandlede sager, som i dag ligger ved kredsretterne (sagsbunkerne), og som er omfattet af Retten i Grønlands fremtidige stedlige kompetence, skal overflyttes til og behandles af Retten i Grønland. Det gælder dog kun for sager, som ikke har været undergivet nogen form for realitetsbehandling ved kredsretterne. Sager, som ved ikrafttrædelsen allerede har været undergivet realitetsbehandling ved kredsretterne, vil således skulle færdigbehandles her, også selv om sager af den pågældende karakter i øvrigt vil falde ind under Retten i Grønlands fremtidige stedlige kompetence.

Justitsministeriet bemærker, at dommeren ved Retten i Grønland har tilsluttet sig forslaget og tilkendegivet, at Retten i Grønland har kapacitet til at påtage sig behandlingen af disse sager, idet der dog i den forbindelse samtidig henvises til pkt. 4.5 nedenfor.

Kredsretternes opgaver vil herefter først og fremmest bestå i at behandle kriminalsager, familieretlige sager, faderskabssager og skiftesager i 1. instans.

Kredsretterne vil fortsat skulle henvise særligt vanskelige, principielle eller indgribende sager til Retten i Grønland efter reglerne i § 56 i retsplejelov for Grønland, som foreslås opretholdt uændret.

En sådan fordeling af opgaverne mellem kredsretterne og Retten i Grønland vil efter Justitsministeriets opfattelse medvirke til på sigt at sikre, at sagerne kan behandles med den fornødne faglige kvalitet inden for rimelige sagsbehandlingstider.

Efter Justitsministeriets opfattelse vil nærhedsprincippet i tilstrækkelig grad kunne tilgodeses ved om nødvendigt at sætte Retten i Grønland på kredsretternes tingsteder, jf. § 6, stk. 1, i retsplejelov for Grønland, ligesom den forøgede anvendelse af fjernkommunikation i form af videokonferenceudstyr mv., som der blev lagt op til i forbindelse med reformen af

det grønlandske retsvæsen i 2010, også i væsentlig grad kan bidrage til at sikre en hensigtsmæssig og fleksibel domstolsbehandling, hvor der tages hensyn til de særlige geografiske forhold i Grønland som følge af de store afstande, rejsetider mv.

I den forbindelse bemærker Justitsministeriet endvidere, at Rådet for Grønlands Retsvæsen har oplyst, at hovedparten af alle civile sager i Grønland anlægges ved den kredsret, der – ligesom Retten i Grønland – har hovedtingsted i Nuuk.

For hovedparten af de omfattede sager vil forslaget således ikke have nogen betydning i relation til nærhedsprincippet.

Det bemærkes i øvrigt, at parterne i civile sager efter reglen i § 202 i retsplejelov for Grønland fortsat vil kunne aftale, at en retssag, som hører under Retten i Grønland, skal behandles af kredsretten.

4.3. Øget mulighed for midlertidig beskikkelse af tidligere kredsdommere mv.

Med lovforslaget lægges endvidere op til en vis udvidelse af overgangsordningen i § 747 i retsplejeloven for Grønland, som giver mulighed for midlertidig beskikkelse af personer, der tidligere har virket som kredsdommere, indtil den 1. januar 2016.

Som anført ovenfor under pkt. 2.2.2.1 giver bestemmelsen kun mulighed for midlertidig beskikkelse af personer, der virkede som kredsdommere op til overgangsordningens ikrafttræden den 1. januar 2010.

Forslaget indebærer, at der fremover åbnes for midlertidig beskikkelse af personer, som tidligere har virket som kredsdommere, uanset at de pågældende ikke virkede som kredsdommere i tiden op til den 1. januar 2010.

Samtidig foreslås overgangsordningen forlænget med yderligere 2 år frem til den 1. januar 2018.

Forslagene er i overensstemmelse med anbefalingerne fra Rådet for Grønlands Retsvæsen.

Justitsministeriet bemærker, at det som hidtil vil være dommeren ved Retten i Grønland, som har kompetencen til at meddele beskikkelse som midlertidig kredsdommer efter overgangsordningen. Det forudsættes med den foreslåede udvidelse af ordningen, at dommeren ved Retten i Grønland inden en midlertidig beskikkelse af en tidligere kredsdommer påser, at den

pågældende har eller gennem den fornødne uddannelse får kvalifikationer svarende til de personer, der i dag virker som midlertidige kredsdommere i medfør af ordningen.

Forslaget skal ses i lyset af, at det fortsat er meget vanskeligt at rekruttere faste kredsdommere, som har gennemgået den særlige kredsdommeruddannelse, jf. ovenfor under pkt. 3.1.

Beskikkelse som midlertidig kredsdommer efter ordningen vil som hidtil forudsætte, at den pågældende er uberygtet og opfylder betingelserne for valgret til kommunalbestyrelsen.

Samtidig med udvidelsen af overgangsordningen foreslås det at ændre de absolutte frister for, hvor længe en person kan være beskikket som midlertidig kredsdommer. Det foreslås således, at fristen for, hvor længe en stilling som kredsdommer kan holdes midlertidigt besat, jf. § 17, stk. 3, i retsplejelov for Grønland, udvides fra 5 til 8 år.

Det foreslås endvidere, at fristen for, hvor længe en person kan være midlertidigt beskikket som yderligere kredsdommer ved en kredsret, jf. lovens § 18, stk. 2, udvides fra 2 til 5 år.

Med de foreslåede udvidelser vil en person, som i henhold til overgangsordningen i § 747 har været beskikket som midlertidig kredsdommer siden ikrafttrædelsen den 1. januar 2010, kunne fortsætte sit virke som midlertidig kredsdommer frem til den 1. januar 2018.

Endvidere vil en person, som på grund af arbejdsmængden ved en kredsret er midlertidigt beskikket som yderligere kredsdommer ved kredsretten, kunne fortsætte sit virke i 5 år (mod i dag 2 år) med henblik på at stabilisere og nedbringe sagsbunker og sagsbehandlingstider ved kredsretten.

Herved åbnes mulighed for, at kredsretten kan beholde en (nu) erfaren midlertidig kredsdommer i yderligere 3 år. Justitsministeriet finder, at denne mulighed i reglen vil være mere hensigtsmæssig end at beskikke en ny og mindre erfaren midlertidig kredsdommer som erstatning for den erfarne.

Justitsministeriet finder det i lyset af det meget store antal verserende sager, som i dag ligger ved kredsretterne, nødvendigt at udvide de eksisterende muligheder for at anvende midlertidige kredsdommere. Samtidig fastholdes de nugældende bestemmelser om, at en midlertidig beskikkelse bl.a. bortfalder, når der udnævnes en fastansat, uddannet kredsdommer, jf. § 17, stk. 4, og § 747, stk. 2, i retsplejeloven for Grønland.

De foreslåede fristudvidelser er i overensstemmelse med anbefalingerne fra Rådet for Grønlands Retsvæsen.

4.4. Udvidelse af mulighederne for at anvende hjælpedommere

Anvendelsen af midlertidige hjælpedommere er navnlig af stor betydning for de faste kredsdommere, som har behov for aflastning i perioder, hvor der ved den pågældende kredsret er ubesatte stillinger, og det ikke har været muligt at beskikke en midlertidig kredsdommer.

Muligheden for at beskikke midlertidige hjælpedommere har således til formål at sikre, at visse mindre sager eller sager af hastende karakter også i sådanne situationer kan blive behandlet.

Det foreslås, at fristen for, hvor længe en person kan være beskikket som midlertidig hjælpedommer ved den samme kredsret, jf. § 20, stk. 6 i retsplejelov for Grønland, udvides fra 3 til 6 år. Forslaget hænger sammen med de foreslåede udvidelser af fristerne for, hvor længe en person kan være beskikket som midlertidig kredsdommer, jf. ovenfor under pkt. 4.3.

Herved åbnes mulighed for, at kredsretten efter 3 års forløb kan beholde en (nu) erfaren hjælpedommer i yderligere 3 år. Justitsministeriet finder, at denne mulighed i reglen vil være mere hensigtsmæssig end at beskikke en ny og mindre erfaren hjælpedommer som erstatning for den erfarne. Samtidig fastholdes den nugældende bestemmelse om, at en midlertidig beskikkelse som hjælpedommer bl.a. bortfalder, når der udnævnes en fastansat, uddannet kredsdommer eller beskikkes en midlertidig kredsdommer, jf. § 20, stk. 7 (fremover stk. 8) i retsplejeloven for Grønland.

Det foreslås endvidere, at hjælpedommere i særlige tilfælde skal kunne beskikkes til at foretage hovedforhandlinger. Det forudsættes i den forbindelse, at beskikkelse til at foretage hovedforhandlinger alene vil kunne komme på tale for erfarne hjælpedommere, ligesom det forudsættes, at muligheden alene vil kunne anvendes i mindre, ukomplicerede sager.

Det vil som hidtil være dommeren ved Retten i Grønland, som nærmere fastsætter, hvilke sager en hjælpedommer kan behandle. Det vil fortsat være en meget væsentlig personlig og faglig kvalifikation for en hjælpedommer, at den pågældende både forstår, taler og skriver grønlandsk og dansk, ligesom der herudover fortsat vil skulle lægges vægt på et eventuelt forudgående kendskab til retssystemet, eksempelvis som følge af tidligere funktion som kredsdommer, domsmand eller retssekretær.

Justitsministeriet bemærker, at de foreslåede udvidelser af mulighederne for at anvende hjælpedommere er i overensstemmelse med anbefalingerne fra Rådet for Grønlands Retsvæsen.

4.5. Mulighed for midlertidig beskikkelse af danske domstolsjurister

Som anført ovenfor under pkt. 3.2 er der afsat i alt 20 mio. kr. til oprettelse af en task force bestående af bl.a. danske domstolsjurister, som skal beskikkes som midlertidige kredsdommere og medvirke til at nedbringe sagsbunkerne ved kredsretterne i Grønland.

Som det fremgår ovenfor under pkt. 2.2.2.2, giver de almindelige bestemmelser om beskikkelse af midlertidige kredsdommere i retsplejeloven for Grønland i dag kun mulighed for at beskikke en udnævnt kredsdommer eller en fuldmægtig ved retten i Grønland (§ 16, stk. 2) eller en kandidat til en kredsdommerstilling, når den pågældende har gennemgået en grundlæggende del af kredsdommeruddannelsen, eller når vedkommende er fritaget for uddannelseskravet (§ 16, stk. 3).

På den baggrund lægges der med lovforslaget op til en ændring af retsplejeloven for Grønland, som indebærer, at faste dommere eller fuldmægtige ved de almindelige danske domstole fremover også vil kunne beskikkes som midlertidige kredsdommere.

Med den foreslåede ændring vil der bl.a. blive skabt det fornødne hjemmelsgrundlag for, at danske domstolsjurister kan sendes til Grønland for i intensive forløb målrettet at behandle på forhånd udvalgte sager, der egner sig til behandling af danske jurister uden forudgående kendskab til lokale forhold og til det grønlandske sprog.

Også dette forslag er i overensstemmelse med anbefalingerne fra Rådet for Grønlands Retsvæsen.

4.6. Afskaffelse af inkassoprocessen

Forslaget om at overføre en række civile sager fra kredsretterne til Retten i Grønland, jf. pkt. 4.2 ovenfor, rejser særligt spørgsmål om grundlaget for at opretholde den særlige inkassoprocess i kapitel 22 i retsplejelov for Grønland.

Som anført ovenfor under pkt. 2.2.3 omfatter inkassoprocessen både en civil retssag og i umiddelbar forlængelse af domsafsigelsen en fuldbyrdelse

af dommen. Inkassoprocessen omfatter således alle ikke-tvistige sager om inddrivelse af pengekrav, hvor kreditor ønsker tvangsfuldbyrdelse i umiddelbart forlængelse af domsafsigelsen.

Denne proces forudsætter, at det er den samme domstol, der både behandler og afsiger dom i retssagen og herefter forestår tvangsfuldbyrdelsen af pengekravet på grundlag af dommen.

Forslaget om at overføre de civile retssager fra kredsretterne til Retten i Grønland indebærer imidlertid, at forudsætningen for den særlige inkassoproses bortfalder, idet det fremover vil være Retten i Grønland, der skal behandle og afsige dom i den civile retssag om pengekravet, mens det fortsat vil være kredsretterne, der herefter skal fuldbyrde pengekravet på grundlag af dommen.

Det er derfor Justitsministeriets opfattelse, at reglerne om den særlige inkassoproses i retsplejelovens kapitel 22 ikke kan opretholdes.

Som en konsekvens af forslaget om at overføre de civile retssager fra kredsretterne til Retten i Grønland foreslås det derfor samtidig at ophæve reglerne i kapitel 22.

De sager, som i dag afgøres efter den særlige inkassoproses, vil således fremover skulle afgøres efter de almindelige regler om behandlingen af civile sager, herunder om tvangsfuldbyrdelse. Dette indebærer, at sagerne vil skulle behandles efter reglerne i kapitel 18-19 i retsplejelov for Grønland. Der vil efterfølgende kunne ske tvangsfuldbyrdelse på grundlag af en afsagt dom i henhold til reglerne i lovens kapitel 47. I så fald vil der skulle indgives anmodning herom til fogeden i den kompetente retskreds, jf. § 601, stk. 1.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

...

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

...

7. Administrative konsekvenser for borgerne

...

8. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder, organisationer mv.

Et udkast til lovforslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder, organisationer mv.:

Advokatrådet, Danske Advokater, Den Danske Dommerforening, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Foreningen af Offentlige Anklagere, Forsvarerforeningen i Grønland, Grønlands Landsret, Grønlands Politiforening, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Institut for Menneskerettigheder, Kredsdommerforeningen, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Politiforbundet i Danmark, Politimesteren i Grønland, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Retspolitisk Forening, Retten i Grønland, Rigsadvokaten og Rigspolitiet.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner		
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner		
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet		

Administrative konsekvenser for erhvervslivet		
Administrative konsekvenser for borgerne		
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Forslaget indebærer, at faste dommere eller fuldmægtige ved de almindelige danske domstole fremover vil kunne beskikkes som midlertidige kredsdommere.

Herved vil der bl.a. blive skabt det fornødne hjemmelsgrundlag for, at danske domstolsjurister kan sendes til Grønland for i intensive forløb målrettet at behandle på forhånd udvalgte sager, der egner sig til behandling af danske domstolsjurister uden forudgående kendskab til lokale forhold og til det grønlandske sprog.

Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke heri ligger en forudsætning om, at muligheden for midlertidig beskikkelse af danske domstolsjurister skal være begrænset til sådanne forløb.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.5 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 2

Forslaget indebærer, at fristen for, hvor længe en stilling som kredsdommer kan holdes midlertidigt besat, udvides fra 5 til 8 år.

Der henvises i den forbindelse til pkt. 4.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 3

Forslaget indebærer, at fristen for, hvor længe en midlertidig beskikkelse som yderligere kredsdommer ved en kredsret kan meddeles, udvides fra 2 til 5 år.

Der henvises i den forbindelse til pkt. 4.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 4

Forslaget er en konsekvens som følge af forslaget om at indsætte et nyt stykke efter § 20, stk. 5, i retsplejelov for Grønland, jf. lovforslagets § 1, nr. 5, som indeholder forslag om, at hjælpedommere i særlige tilfælde skal kunne meddeles beskikkelse til at foretage hovedforhandling i kriminalsager. Forslaget indebærer, at det som hidtil vil være dommeren ved Retten i Grønland, som nærmere fastsætter, hvilke sager en hjælpedommer kan behandle.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.4 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 5

Med den foreslåede bestemmelse vil hjælpedommere i særlige tilfælde kunne meddeles beskikkelse til at foretage hovedforhandlinger.

Det forudsættes med forslaget, at beskikkelse til at foretage hovedforhandlinger alene vil kunne komme på tale for erfarne hjælpedommere, ligesom det forudsættes, at muligheden alene vil kunne anvendes i mindre, ukomplicerede sager.

Det vil fortsat være en meget væsentlig personlig og faglig kvalifikation for en hjælpedommer, at den pågældende både forstår, taler og skriver grønlandsk og dansk, ligesom der herudover fortsat vil skulle lægges vægt på et eventuelt forudgående kendskab til retssystemet, eksempelvis som følge af tidligere funktion som kredsdommer, domsmand eller retssekretær.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.4 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 6

Forslaget indebærer, at fristen for, hvor længe midlertidig beskikkelse som hjælpedommer ved den samme kredsret i alt kan ske, udvides fra 3 til 6 år.

Der henvises i den forbindelse til pkt. 4.4 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 7

Formålet med forslaget er at gennemføre en ændring af kredsretternes stedlige kompetence, sådan som denne er fastsat i retsplejelov for Grønland. Med den foreslåede ændring vil kredsretterne fremover være 1. instans for kriminalsager, jf. § 54, nr. 2, skiftesager, jf. § 54, nr. 3, sager om umyndiggørelse og værgemål, jf. § 54, nr. 4, faderskabssager, jf. § 54, nr. 5, ægteskabs- og forældremyndighedssager, jf. § 54, nr. 6, notarialforretninger, jf. § 54, nr. 11, og søforklaringer, jf. § 54, nr. 12, i det omfang sagerne ikke ved lov, landstingslov eller landstingsforordning er henlagt til Retten i Grønland som 1. instans.

Forslaget skal navnlig ses i sammenhæng med den foreslåede fastlæggelse af Retten i Grønlands fremtidige stedlige kompetence, jf. lovforslagets § 1, nr. 8.

Den foreslåede fordeling af opgaverne mellem kredsretterne og Retten i Grønland vil efter Justitsministeriets opfattelse medvirke til på sigt at sikre, at sagerne kan behandles med den fornødne faglige kvalitet inden for rimelige sagsbehandlingstider.

Det bemærkes i øvrigt, at parterne i civile sager efter reglen i § 202 i retsplejelov for Grønland fortsat vil kunne aftale, at en retssag, som hører under Retten i Grønland, skal behandles af kredsretten.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 8

Formålet med forslaget er at gennemføre en ændring af Retten i Grønlands stedlige kompetence, sådan som denne er fastsat i retsplejelov for Grønland. Den foreslåede bestemmelse indebærer således, at en række af de sager, som i dag behandles af kredsretterne i 1. instans, overføres til Retten i Grønland. Med den foreslåede ændring vil Retten i Grønland fremover være 1. instans for civile retssager, jf. § 54, nr. 1, sager om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse, jf. § 54, nr. 7, sager om prøvelse af adoption uden samtykke, jf. § 54, nr. 8, sager om forbud, bevissikring ved krænkelse af immaterialrettigheder, arrest, tvangssalg og prøvelse af fogedforretninger, jf. § 54, nr. 9, registreringsvirksomhed (tinglysning), jf. § 54, nr. 10, udmeldelse af syns- og skøns mænd uden for retsplejen, for så vidt den ikke kan foretages af rigsombudsmanden, jf. § 54, nr. 13, optagelse af beviser, som ikke sker til brug for en verserende sag, jf. § 54, nr. 14, og andre sager, som i medfør af lovgivningen er henlagt til domstolene, jf. § 54, nr. 15.

Forslaget skal navnlig ses i sammenhæng med den foreslåede fastlæggelse af kredsretternes fremtidige stedlige kompetence, jf. lovforslagets § 1, nr. 7. Der henvises i denne forbindelse til bemærkningerne ovenfor vedrørende lovforslagets § 1, nr. 7.

Efter Justitsministeriets opfattelse vil nærhedsprincippet, hvorefter borgerne i Grønland så vidt muligt skal have en let og tilgængelig adgang til domstolene, i tilstrækkelig grad kunne tilgodeses ved om nødvendigt at sætte Retten i Grønland på kredsretternes tingsteder, jf. § 6, stk. 1, i retsplejelov for Grønland, ligesom den forøgede anvendelse af fjernkommunikation i form af videokonferenceudstyr mv., som der blev lagt op til i forbindelse med reformen af det grønlandske retsvæsen i 2010, også i væsentlig grad kan bidrage til at sikre en hensigtsmæssig og fleksibel domstolsbehandling, hvor der tages hensyn til de særlige geografiske forhold i Grønland som følge af de store afstande, rejsetider mv.

Det bemærkes i øvrigt, at parterne i civile sager efter reglen i § 202 i retsplejelov for Grønland fortsat vil kunne aftale, at en retssag, som hører under Retten i Grønland, skal behandles af kredsretten.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 9

Den foreslåede ændring er en redaktionel konsekvens som følge af forslaget om at indsætte et nyt stykke før stk. 1 i § 57 i retsplejelov for Grønland, jf. lovforslagets § 1, nr. 8.

Til nr. 10

Forslaget indebærer, at kapitel 22 i retsplejelov for Grønland, som indeholder særlige bestemmelser om behandlingen af inkassosager, ophæves. Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget om at overføre en række civile sager fra kredsretterne til Retten i Grønland, jf. lovforslagets § 1, nr. 7 og 8.

Den særlige inkassoproses, som følger af lovens kapitel 22, omfatter både en civil retssag og i umiddelbar forlængelse af domsafsigelsen en fuldbyrdelse af dommen. Inkassoprocessen omfatter således alle ikke-tvistige sager om inddrivelse af pengekrav, hvor kreditor ønsker tvangsfuldbyrdelse i umiddelbart forlængelse af domsafsigelsen.

Denne proces forudsætter, at det er den samme domstol, der både behandler og afsiger dom i retssagen og herefter forestår tvangsfuldbyrdelsen af pengekravet på grundlag af dommen.

Forslaget om at overføre de civile retssager fra kredsretterne til Retten i Grønland indebærer imidlertid, at forudsætningen for den særlige inkassoproses bortfalder, idet det fremover vil være Retten i Grønland, der skal behandle og afsige dom i den civile retssag om pengekravet, mens det fortsat vil være kredsretterne, der herefter skal fuldbyrde pengekravet på grundlag af dommen.

Som en konsekvens af forslaget om at overføre de civile retssager fra kredsretterne til Retten i Grønland foreslås det derfor samtidig at ophæve reglerne i kapitel 22.

De sager, som i dag afgøres efter den særlige inkassoproses, vil således fremover skulle afgøres efter de almindelige regler om behandlingen af civile sager, herunder om tvangsfuldbyrdelse. Dette indebærer, at sagerne vil skulle behandles efter reglerne i kapitel 18-19 i retsplejelov for Grønland. Der vil efterfølgende kunne ske tvangsfuldbyrdelse på grundlag af en afsagt dom i henhold til reglerne i lovens kapitel 47. I så fald vil der skulle

indgives anmodning herom til fogeden i den kompetente retskreds, jf. § 601, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.6 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 11

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslaget om at overføre bl.a. sager om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse fra kredsretterne til Retten i Grønland, jf. lovforslagets § 1, nr. 7 og 8.

Til nr. 12

De foreslåede ændringer er en konsekvens af forslaget om at overføre bl.a. sager om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse fra kredsretterne til Retten i Grønland, jf. lovforslagets § 1, nr. 7 og 8.

Til nr. 13

De foreslåede ændringer er en konsekvens af forslaget om at overføre bl.a. sager om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse fra kredsretterne til Retten i Grønland, jf. lovforslagets § 1, nr. 7 og 8.

Til nr. 14

Med forslaget lægges op til en vis udvidelse af overgangsordningen i § 747 i retsplejeloven for Grønland, som giver mulighed for midlertidig beskikkelse af personer, der tidligere har virket som kredsdommere, indtil den 1. januar 2016.

Bestemmelsen giver i dag kun mulighed for midlertidig beskikkelse af personer, der virkede som kredsdommere op til overgangsordningens ikrafttræden den 1. januar 2010.

Forslaget indebærer, at der fremover åbnes for midlertidig beskikkelse af personer, som tidligere har virket som kredsdommere, uanset at de pågældende ikke virkede som kredsdommere i tiden op til den 1. januar 2010.

Samtidig foreslås overgangsordningen forlænget med yderligere 2 år frem til den 1. januar 2018.

Det vil som hidtil vil være dommeren ved Retten i Grønland, som har kompetencen til at meddele beskikkelse som midlertidig kredsdommer efter overgangsordningen. Det forudsættes med den foreslåede udvidelse af ordningen, at dommeren ved Retten i Grønland inden en midlertidig beskikkelse af en tidligere kredsdommer påser, at den pågældende har eller gennem den fornødne uddannelse får kvalifikationer svarende til de personer, der i dag virker som midlertidige kredsdommere i medfør af ordningen.

Beskikkelse som midlertidig kredsdommer efter ordningen vil som hidtil forudsætte, at den pågældende er uberygtet og opfylder betingelserne for valgret til kommunalbestyrelsen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 2

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. juli 2014.

De foreslåede udvidelser af fristerne for, hvor længe en midlertidig beskikkelse som kredsdommer kan opretholdes, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, 3 og 12, vil både finde anvendelse for beskikkelser, som meddeles efter ikrafttrædelsesdatoen, og for beskikkelser, som er meddelt før denne dato.

Det samme gælder den foreslåede udvidelse af fristen for, hvor længe en midlertidig beskikkelse som hjælpedommer kan opretholdes, jf. lovforslagets § 1, nr. 6.

Det foreslås endvidere, at lovforslagets § 1, nr. 7-13 finder anvendelse på sager, som indbringes for domstolene efter lovforslagets ikrafttræden, og på alle sager, som er indbragt for kredsretterne inden ikrafttrædelsen, men som ved ikrafttrædelsen ikke har været undergivet realitetsbehandling ved kredsretterne.

Dette indebærer, at alle de verserende, ubehandlede sager, som i dag ligger ved kredsretterne (sagsbunkerne), og som fremover vil være omfattet af Retten i Grønlands stedlige kompetence, skal overflyttes til og behandles af Retten i Grønland. Det gælder dog kun for sager, som ikke har været undergivet nogen form for realitetsbehandling ved kredsretterne. Sager,

som ved ikrafttrædelsen allerede har været undergivet realitetsbehandling ved kredsretterne, vil således skulle færdigbehandles her, også selv om sager af den pågældende karakter i øvrigt vil falde ind under Retten i Grønlands fremtidige stedlige kompetence.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende ret

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
<p>§ 16. Midlertidig beskikkelse som kredsdommer kan meddeles af dommeren ved Retten i Grønland efter §§ 17-19.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Som midlertidig kredsdommer kan beskikkes en udnævnt kredsdommer eller en fuldmægtig ved Retten i Grønland.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Som midlertidig kredsdommer kan endvidere beskikkes en kandidat til en kredsdommerstilling, når den pågældende har gennemgået en grundlæggende del af den i § 12, stk. 2, omtalte uddannelse, eller når vedkommende</p>	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>I retsplejelov for Grønland, jf. lov nr. 305 af 30. april 2008, som ændret ved lov nr. 1388 af 23. december 2012, foretages følgende ændringer:</p>

er fritaget for denne uddannelse efter § 12, stk. 3. Domstolsstyrelsen fastsætter nærmere regler om, fra hvilket tidspunkt under uddannelsen en kandidat til en kredsdommerstilling kan beskikkes som midlertidig kredsdommer.

§ 17. Midlertidig beskikkelse som kredsdommer kan meddeles, når det er nødvendigt ved ledighed i en stilling eller ved en fast kredsdommers forfald.

Stk. 2. Når det skønnes nødvendigt af de grunde, der er nævnt i stk. 1, er enhver kredsdommer forpligtet til at modtage beskikkelse til midlertidigt at beklæde et andet embede foruden sit eget.

Stk. 3. En stilling som kredsdommer kan i intet tilfælde holdes midlertidigt besat i mere end 5 år.

Stk. 4. Den midlertidige beskikkelse bortfalder, når den ledige stilling besættes eller forfaldsgrunden ophører med at bestå. Dommeren ved Retten i Grønland kan dog tilbagekalde beskikkelsen fra et tidligere tidspunkt.

§ 18. Midlertidig beskikkelse som yderligere kredsdommer ved en kredsret kan meddeles, når kredsrettens forhold tilsiger det, eller

1. I § 16 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Som midlertidig kredsdommer kan derudover beskikkes en fast dommer eller fuldmægtig ved de almindelige danske domstole.«.

2. I § 17, *stk. 3*, ændres »5« til: »8«.

når uddannelsesmæssige hensyn taler for det.

Stk. 2. Beskikkelsen kan i intet tilfælde meddeles ud over et tidsrum af 2 år.

Stk. 3. Den midlertidige beskikkelse tilbagekaldes af dommeren ved Retten i Grønland.

§ 20. Midlertidig beskikkelse som hjælpedommer kan meddeles af dommeren ved Retten i Grønland, når det er nødvendigt ved ledighed i en stilling eller ved en kredsdommers forfald og det ikke har været muligt at beskikke en midlertidig kredsdommer efter § 16.

Stk. 2. Ved beskikkelse som hjælpedommer finder betingelserne i § 12, stk. 1 og 4, tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Dommeren ved Retten i Grønland fastsætter efter stk. 4 og 5, hvilke sager en hjælpedommer kan behandle.

Stk. 4. Hjælpedommere kan navnlig meddeles beskikkelse til at behandle følgende sager:

- 1) Faderskabssager,
- 2) skiftesager og
- 3) notarialforretninger.

Stk. 5. Hjælpedommere, der har gennemgået et undervisningsmodul om kriminalprocessuelle tvangsindgreb under den i § 12, stk. 2, omtalte kredsdommeruddannelse, kan endvidere meddeles beskikkelse til bl.a. at behandle følgende sager:

- 1) Spørgsmål om beskikkelse af en forsvarer, udenretlig rådgiver eller

3. I § 18, *stk. 2*, ændres »2« til: »5«.

4. I § 20, *stk. 3*, ændres »stk. 4 og 5« til: »stk. 4-6«.

stedlig medhjælper efter reglerne i denne lovs kapitel 32,

2) spørgsmål om bisidderbeskikkelse til forurettede efter § 333,

3) spørgsmål om tilbageholdelse efter reglerne i denne lovs kapitel 35,

4) spørgsmål om tvangsindgreb i meddelelshemmeligheden, observation, legemsindgreb og ransagning efter reglerne i denne lovs kapitel 36 og

5) spørgsmål om andre tvangsindgreb under efterforskning efter reglerne i denne lovs kapitel 37.

Stk. 6. Beskikkelse som hjælpedommer kan ske for indtil 1 år ad gangen. Genbeskikkelse kan ske. Ved den samme kredsret kan beskikkelse dog højst ske for 3 år i alt.

Stk. 7. Beskikkelsen som hjælpedommer bortfalder, når betingelserne for beskikkelse efter stk. 1 eller 2 ikke længere er til stede. Dommeren ved Retten i Grønland kan dog tilbagekalde beskikkelsen fra et tidligere tidspunkt.

§ 55. Kredsretterne er 1. instans for alle sager, der ikke ved lov, landstingslov eller landstingsforordning er henlagt til Retten i Grønland som 1. instans.

5. I § 20 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»*Stk. 6.* Hjælpedommere kan i særlige tilfælde meddeles beskikkelse til at foretage hovedforhandling.«.

Stk. 6-7 bliver herefter stk. 7-8.

6. I § 20, *stk. 6, 2. pkt.*, som bliver *stk. 7, 2. pkt.*, ændres »3« til: »6«.

7. § 55 affattes således:

»**§ 55.** Kredsretterne er 1. instans for kriminalsager, jf. § 54, nr. 2, skiftesager, jf. § 54, nr. 3, sager om umyndiggørelse og værgemål, jf. § 54, nr. 4, faderskabssager, jf. § 54, nr. 5, ægteskabs- og forældremyndighedssager, jf. § 54, nr. 6, notarialforretninger, jf. § 54, nr. 11, og søforklaringer, jf. § 54, nr. 12, i det omfang sagerne ikke ved lov, landstingslov eller landstings-

<p>§ 57. Retten i Grønland behandler de sager, som ved lov, landstingslov eller landstingsforordning er henlagt til denne domstol som 1. instans.</p> <p>Stk. 2. Retten i Grønland behandler endvidere de sager, som i medfør af § 56 er henvist fra kredsretterne til Retten i Grønland som 1. instans.</p> <p style="text-align: center;">Kapitel 22</p> <p style="text-align: center;"><i>Behandling af inkassosager</i></p> <p>§ 263. Reglerne i dette kapitel anvendes på retssager om pengekrav, hvor sagsøger med henblik på tvangsfuldbyrdelse i stævningen angiver, at det ikke forventes, at</p>	<p>forordning er henlagt til Retten i Grønland som 1. instans.«</p> <p>8. I § 57 indsættes før stk. 1 som nyt stykke:</p> <p>»§ 57. Retten i Grønland er 1. instans for civile retssager, jf. § 54, nr. 1, sager om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse, jf. § 54, nr. 7, sager om prøvelse af adoption uden samtykke, jf. § 54, nr. 8, sager om forbud, bevissikring ved krænkelse af immaterialrettigheder, arrest, tvangssalg og prøvelse af fogedforretninger, jf. § 54, nr. 9, registreringsvirksomhed (tinglysning), jf. § 54, nr. 10, udmeldelse af syns- og skønsmand uden for retsplejen, for så vidt den ikke kan foretages af rigsombudsmanden, jf. § 54, nr. 13, optagelse af beviser, som ikke sker til brug for en verserende sag, jf. § 54, nr. 14, og andre sager, som i medfør af lovgivningen er henlagt til domstolene, jf. § 54, nr. 15.</p> <p>Stk. 1-2 bliver herefter stk. 2-3.</p> <p>9. I § 57, <i>stk. 1</i>, som bliver <i>stk. 2</i>, indsættes efter »behandler«: »derudover«.</p> <p>10. <i>Kapitel 22</i> ophæves</p>
--	--

sagsøgte har indsigelser mod kravet eller vil gøre modkrav gældende. Hvor ikke andet følger af disse bestemmelser, anvendes de almindelige regler om behandling af civile sager, herunder om tvangsfuldbyrdelse.

§ 264. Sag anlægges ved indlevering af stævning til en kredsret, hvor sagsøgte har værneting efter § 203, § 204 eller § 208, stk. 1 og 2.

§ 265. Stævningen forkyndes for sagsøgte. Samtidig med forkyndelsen skal der udleveres en svarskriftblanket og en vejledning om, hvad sagsøgte inden for en angiven frist skal foretage sig for at varetage sine interesser i sagen.

Stk. 2. Ved forkyndelsen tilsiges sagsøgte til at møde, i almindelighed personligt, i fogedretten, jf. § 604, stk. 3, og det pålægges sagsøgte at indlevere et svarskrift inden en af retten fastsat frist.

Stk. 3. Kan en fogedforretning afvises efter § 603, indkaldes sagsøgte ikke til at møde i fogedretten efter stk. 2, 1. pkt., ligesom fuldbyrdelse ikke sker efter § 266, stk. 2.

§ 266. Indleverer sagsøgte ikke inden fristens udløb svarskrift til retten, afsiger retten udeblivelsesdom i overensstemmelse med sagsøgerens påstand, i det omfang denne findes begrundet ved det, det der er anført i stævningen. Skønnes sagsøgte ude af stand til på fyldestgø-

rende måde at formulere sig skriftligt i sagen, indkaldes sagsøgte til et mundtligt forberedende møde. § 230 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Afsiger retten udeblivelsesdom efter stk. 1 eller erkendelsesdom efter det i stk. 1, 2. pkt., nævnte mundtlige forberedende møde, sender retten en udskrift af dommen til parterne. Sagsøgers krav tvangsfuldbyrdes uden særskilt anmodning herom. Dommen kan fuldbyrdes straks, medmindre andet er bestemt i dommen.

Stk. 3. Afsiges ikke udeblivelses- eller erkendelsesdom, sker den videre behandling af sagen ved retten efter de almindelige regler om behandling af civile sager, og sagsøgtes mødepligt efter § 265, stk. 2, bortfalder.

§ 267. Ved fastlæggelse af rækkefølgen mellem flere udlæg efter § 614, stk. 3-6, sidestilles stævning, som fører til dom efter § 266, med en anmodning om tvangsfuldbyrdelse.

§ 292. Den, der af en administrativ myndighed berøves sin frihed, eller den, der handler på den pågældendes vegne, kan kræve spørgsmålet om frihedsberøvelsens lovlighed eller om opretholdelsen af en tidligere iværksat frihedsberøvelse indbragt for retten til afgørelse. Dette gælder dog ikke frihedsberøvelse inden for kriminalretsplejen eller i henhold til lovgivningen om udlændinge.

Stk. 2. Det påhviler den myndighed, der beslutter frihedsberøvelsen, uden ophold og senest ved frihedsberøvelsens iværksættelse at vejlede om adgangen til at få sagen indbragt for retten.

Stk. 3. Fremsættes der anmodning om domstolsprøvelse, skal den myndighed, som har besluttet frihedsberøvelsen eller nægtet at opheve den, snarest, og så vidt muligt senest 7 dage efter at anmodningen er fremsat, forelægge sagen for kredsretten på det sted, hvor den pågældende opholder sig.

Stk. 4-6. ---

§ 747. Personer, som hidtil har virket som kredsdommere, og som opfylder betingelserne i § 12, stk. 1, kan af dommeren ved Retten i Grønland beskikkes som midlertidige kredsdommere indtil den 16. januar 2016.

Stk. 2. Den midlertidige beskikkelse bortfalder, når en fast kredsdommer udnævnes i stillingen efter § 12 eller en kredsdommerkandidat beskikkes i stillingen efter § 16, stk. 3. Dommeren ved Retten i Grønland kan dog tilbagekalde beskikkelsen fra et tidligere tidspunkt.

11. I § 292, *stk. 3*, ændres »kredsretten på det sted, hvor den pågældende opholder sig« til: »Retten i Grønland«.

12. I § 747, *stk. 1*, ændres »hidtil« til: »tidligere«, og »2016« ændres til: »2018«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2014.

Stk. 2. Lovens § 1, nr. 7-13, finder anvendelse på sager, som ind-

	<p>bringes for domstolene efter ikrafttrædelsen, og på alle sager, som er indbragt for kredsretterne inden ikrafttrædelsen, men som ved ikrafttrædelsen ikke har været undergivet realitetsbehandling ved kredsretterne.</p>
--	--